

1 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Profielwerkstuk Taalvariatie

1 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

- (Bron) 3 (is het meest betrouwbaar, want)
 - a) Taaladvies.net is een website die neutrale adviezen geeft over taal / de Taalunie is een onafhankelijke door de overheid opgerichte instelling (en)
 - b) het taalverschijnsel ‘barbarisme’ wordt objectief beschreven / het artikel beschrijft opvattingen over barbarismen van groepen taalgebruikers / gebruikt omschrijvingen of citaten bij subjectieve opvattingen over barbarismen

- (Bron) 2 (is het minst betrouwbaar, want)
 - a) de schrijver is een cabaretier/columnist die in de eerste plaats wil vermaken / auteurs op de website *De Speld* schrijven geen nieuws / schrijven vooral grappige stukjes (en)
 - b) het artikel bevat zeer veel overdrijvingen/ironie (waaruit blijkt dat je het als nieuwsartikel niet serieus moet nemen)

Opmerkingen

Per bron voor elk juist argument 1 scorepunt toekennen, tot een maximum van twee scorepunten.

Indien argumenten worden gekoppeld aan een onjuiste bron, geen scorepunten toekennen.

Beoordeel de spelling.

2 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

In bron 1 wordt meer gebruikgemaakt van humor / van een persoonlijke schrijfstijl / van aansprekingen / van de directe rede (dan in bron 3).

Ook goed:

Bron 1 is eenvoudiger geschreven (dan bron 3).

Maximumlengte van het antwoord: 20 woorden.

Beoordeel de spelling en de grammatica.

3 C

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

- 1 wel
- 2 niet
- 3 wel
- 4 wel
- 5 niet
- 6 wel

indien zes elementen juist benoemd	3
indien vijf elementen juist benoemd	2
indien vier elementen juist benoemd	1
indien minder dan vier elementen juist benoemd	0

5 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Jans spreekt zichzelf tegen / beweert (ten onrechte) dat leenwoorden geen probleem zijn 1
- Zijn citaat is (immers) juist door de vreemde (Noorse) woorden het minst goed te begrijpen 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en de grammatica.

6 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

	tekstdoel	hoofdgedachte	meest of minst objectief
bron 1	(1a) overtuigen	(1b) Samenstellingen los schrijven is (heel) erg.	(1c) minst objectief
bron 4	(2a) informeren	(2b) Mensen kiezen zelf hoe ze leenwoorden uitspreken. Ook goed: Het boek <i>Borrowing</i> van Shana Poplack is een (welkome) aanwinst in de (vak)literatuur over leenwoorden.	(2c) meest objectief

indien zes elementen juist benoemd	3
indien vijf of vier elementen juist benoemd	2
indien drie elementen juist benoemd	1
indien minder dan drie elementen juist benoemd	0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
drie van de volgende:

- De auteur weet dat taalkundigen dit soort onderzoek niet interessant vinden. (alinea 1)
- De auteur weet dat er niet veel onderzoek is gedaan (op het gebied van leenwoorden). (alinea 1)
- De auteur laat merken dat hij de vakliteratuur op dit punt kent. (alinea 2)
- De auteur is op de hoogte van de publicatie van het boek *Borrowing* van Shana Poplack). / kan de kwaliteit van het boek *Borrowing* van Shana Poplack inschatten. (alinea 2)
- De auteur kan de uitspraak (van leenwoorden) door andere sprekers analyseren. / kan de (taalwetenschappelijke) theorie toepassen. (alinea 3)

Niet goed:

- De auteur hanteert een objectief/wetenschappelijk taalgebruik.
- Het artikel is verschenen op een hoog aangeschreven website.

indien drie elementen juist benoemd	2
indien twee elementen juist benoemd	1
indien minder dan twee elementen juist benoemd	0

*Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.
Beoordeel de spelling en de grammatica.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:
vier van onderstaande:

- Er wordt veel informatie gegeven. / Bron 3 kent een hoge informatiedichtheid.
- Er worden veel definities gegeven.
- Er worden veel voorbeelden gegeven.
- Uitspraken worden telkens onderbouwd. / Bron 3 kent een nauwkeurige redeneerstijl.
- Er wordt veel gebruikgemaakt van vaktermen/jargon.
- Bron 3 toont de problematiek vanuit meerdere perspectieven.
- Bron 3 laat zien hoe leenwoorden zich ontwikkelen / plaatst de informatie in een historisch verband.

indien vier elementen juist benoemd	3
indien drie elementen juist benoemd	2
indien twee elementen juist benoemd	1
indien minder dan twee elementen juist benoemd	0

Beoordeel de spelling.

9 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Bron 3 is zakelijker/objectiever / kent minder figuurlijk of bijzonder taalgebruik (dan bron 5)

1

Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden.

Beoordeel de spelling en de grammatica.

10 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- de voorbeelden van taalergernissen / van (gevoelsreacties van taalgebruikers op luie) leenvertalingen
- de uitleg dat de schrijfwijze van samenstellingen invloed kan hebben op hun betekenis

1

1

Beoordeel de spelling.

11 maximumscore 3

	bruikbare bronnen	
de pakkende inleiding over leenwoorden	2	4
het theoretisch kader	4	3

indien vier elementen juist benoemd	3
indien drie elementen juist benoemd	2
indien twee elementen juist benoemd	1
indien minder dan twee elementen juist benoemd	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:
drie van de volgende kenmerken:

- (Wat een barbarisme is, is) subjectief/individueel bepaald.
- (Wat een barbarisme is, is) tijdgebonden.
- (Wat een barbarisme is, is) niet (goed) af te bakenen / te definiëren.
- (Wat een barbarisme is, is) relatief.

per juist benoemd kenmerk

1

Beoordeel de spelling.

13 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

In beide bronnen is er sprake van dat leenwoorden gaandeweg
geïntegreerd/ingeburgerd raken.

Beoordeel de spelling.

14 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Volgens alinea 6 van bron 3 gaat het om een nationale/
maatschappelijke/(taal)culturele voorkeur voor leenwoorden 1
- terwijl er in de slotalinea van bron 4 sprake is van een individuele
voorkeur 1

Beoordeel de spelling.

15 maximumscore 3

(bron) 1: opvatting 1

(bron) 2: opvatting 1

(bron) 3: opvatting 1

(bron) 6: opvatting 2

indien vier elementen juist benoemd

3

indien drie elementen juist benoemd

2

indien twee elementen juist benoemd

1

indien minder dan twee elementen juist benoemd

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- In alinea 3 van bron 3 wordt het begrip barbarisme omschreven als een letterlijke vertaling van een woord uit een andere taal 1
- In alinea 5 van bron 1 wordt duidelijk dat het los schrijven van samenstellingen aan het Engels ontleend is / dat het een spellingconventie uit een andere taal betreft 1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en de grammatica.

17 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Ja, (deze kwestie kan als voorbeeld worden gebruikt, want:) volgens alinea 3 van bron 3 is het (blijkbaar) een bekend verschijnsel dat een buitenlandse term een Nederlandstalig 'uiterlijk' krijgt / dat er niet wordt gezocht naar een taalvorm die meer aansluit bij gebruikelijke woorden en formuleringen in de Nederlandse taal.

of

Nee, (deze kwestie kan niet als voorbeeld worden gebruikt, want:) het woord zal in het Nederlands niet ingeburgerd raken omdat wij al het woord 'respectloos' kennen.

Beoordeel de spelling.

18 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

(Ja, het beschreven taalverschijnsel is een barbarisme, want) het gaat om een ontlening (van betekenis) uit een andere taal (waarvan het gebruik in strijd wordt geacht met het Standaardnederlands).

of

(Nee, het beschreven taalverschijnsel is geen barbarisme, want) het gaat om betekenisverschil tussen woorden met dezelfde oorsprong / de 'valse vrienden' zijn slechts verkeerd toegepaste vertalingen van al bestaande Nederlandse woorden / de 'valse vrienden' bestaan al in de andere taal en zijn dus vooral verkeerd toegepaste vertalingen.

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- (Gelet op bron 1 kan de schrijfwijze 'Rijks Museum') wel (worden beschouwd als een barbarisme,) 1
- (omdat) het invoegen van de spatie als een anglicisme wordt beoordeeld 1

Beoordeel de spelling.

20 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- In beide bronnen staan ontleningen centraal 1
- In beide bronnen is een humoristische inslag te vinden 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en de grammatica.

21 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

(Bron 10 past het best bij) bron 1, omdat in bron 10 een betekenisverschil als gevolg van spatiegebruik centraal staat. / een voorbeeld van onjuist spatiegebruik vermeld staat.

Maximumlengte van het antwoord: 20 woorden.

Beoordeel de spelling en de grammatica.

22 maximumscore 3

- 1 niet
- 2 wel
- 3 wel
- 4 wel
- 5 niet
- 6 wel
- 7 niet

- indien zeven elementen juist benoemd 3
- indien vijf of zes elementen juist benoemd 2
- indien drie of vier elementen juist benoemd 1
- indien minder dan drie elementen juist benoemd 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- 1 (argument): Er bestaan geen (duidelijke) criteria voor leenwoorden 1
- 2 (subargument): Barbarismen/leenwoorden zijn subjectief / individueel bepaald / relatief 1
- 3 (subargument): Barbarismen/leenwoorden zijn tijdgebonden / snel ingeburgerd 1

Beoordeel de spelling.

24 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Los geschreven samenstellingen kunnen iets anders betekenen dan wanneer je ze aan elkaar schrijft.

Beoordeel de spelling.

2 Bronvermeldingen

bron 1	Nienke van Leverink, de Volkskrant, 15 juli 2020
bron 2	Diederik Smit, De Speld. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via https://speld.nl/2013/08/29/anglicismen-an-sich-steeds-meer-bon-ton/
bron 3	Taaladviesdienst. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via https://taaladvies.net/barbarismen-anglicismen-gallicismen-germanismen-algemeen/
bron 4	Marc van Oostendorp, Neerlandistiek. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via https://neerlandistiek.nl/2019/06/leenwoorden-uitspreken-je-eigen-keuze/
bron 5	Dinkydau, Taalhelden.org. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via https://taalhelden.org/bericht/10-ergernissen-van-een-taalnazi
bron 6	Nienke van Leverink, de Volkskrant, 7 oktober 2020
bron 7	NIOW. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via https://www.niow.nl/blog/taalcursus/valse-engelse-vrienden
bron 8	Annemarie Covert, NRC Handelsblad, 1 september 2012
bron 9	van9tot5.com. Geciteerd in zelfverwijzing.blogspot.com. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via http://zelfverwijzing.blogspot.com/2017/04/taalpurist.html
bron 10	spatiegebruik.nl. Geraadpleegd op 22 maart 2022 via https://spatiegebruik.nl